

ČÁST PRVNÍ

SOUDY, SOUDCI, PŘÍSEDÍCÍ A STÁTNÍ SPRÁVA SOUDŮ

HLAVA I

SOUDY

Díl 1

Soustava, organizace a činnost soudů

Oddíl 1

Hlavní zásady činnosti soudů

§ 1

[Výkon soudnictví prostřednictvím soudů]

Soudnictví v České republice vykonávají nezávislé soudy.

Přehled výkladu:

- I. Hlavní zásady činnosti soudů
- II. Nezávislost soudů a nezávislost soudců; nestrannost soudů a nestrannost soudců
- III. Právní ochrana soudců

K § 1

I. Hlavní zásady činnosti soudů

Hlavní zásady činnosti soudů tak, jak jsou vymezeny v § 1 až 7, byly převzaty z předchozího zákona o soudech a soudcích (zákon č. 335/1991 Sb., o soudech a soudcích) a jsou koncipovány v souladu s ústavním pořádkem České republiky (čl. 2, čl. 81 až 96 Ústavy, čl. 36 až 40 Listiny; v tomto směru odkazujeme na komentáře k Ústavě a Listině publikované v nakladatelství Wolters Kluwer) a odpovídajícím způsobem zajišťují ochranu práv účastníků řízení i nezbytné základní principy, z nichž musí fungující nezávislé soudnictví vycházet. Stejně jako předchozí právní úprava se omezují jen na obecné zásady, které pak konkretizují, rozvíjejí a upřesňují až samotné procesní předpisy upravující soudní řízení.

Lze kriticky konstatovat, že tato ustanovení v podstatě kopírují či parafrázuji ustanovení ústavních předpisů, tj. předpisů vyšší právní síly v rámci hierarchie právních předpisů, aniž by je blíže zásadním způsobem konkretizovaly či prováděly. Z tohoto úhlu pohledu jde tedy víceméně jen o zbytečné zákonné deklarační, jejich reálný základ se nachází v samotných hmotněprávních a procesních zákonech upravujících konkrétní záležitosti výkonu soudnictví.

II. Nezávislost soudů a nezávislost soudců; neustrannost soudů a neustrannost soudců

Nezávislost soudů a nezávislost soudců jsou dva rozdílné, avšak vzájemně provázané, vzájemně podmíněné a doplňující se pojmy. Je třeba odlišovat formální nezávislost soudní soustavy ve smyslu organizačním a jedinců, kteří soudnictví vykonávají ve smyslu personálním. Nadřazeným spojujícím pojmem je tedy nezávislost moci soudní, tj. její celkové odlišení od ostatních druhů státní moci, tedy moci zákonodárné a výkonné. Odlišení však neznamená odstrižení, ale funkční autonomii v rámci systému vzájemných brzd a vyvažování (*checks and balances system*) v demokratickém uspořádání státu.

Komentované ustanovení je nedokonalou parafrází čl. 36 odst. 1 Listiny, který stanoví, že každý se může domáhat stanoveným postupem svého práva **u nezávislého a nestranného soudu** a ve stanovených případech u jiného orgánu. V tomto směru pak lze odlišovat nezávislost ve funkčním smyslu, jak bylo uvedeno v bodu výše, tedy ve smyslu záruk k eliminaci případných vlivů působících vůči moci soudní tak, aby její rozhodování bylo ovlivněno, a to ať již v generálním duchu (v typových případech), nebo v konkrétní věci projednávané před soudem. Nezávislost tak lze chápat jako odstínění před vnějším vlivem. Pokud jde o pojem nestrannosti, pak tento směřuje k tomu, aby soudy, resp. soudci nestránili některé ze stran soudního sporu, a to ať již pozitivně ve smyslu zvýhodnění některého z účastníků řízení, nebo negativně ve smyslu znevýhodnění některého z účastníků řízení. Vyjdeme-li z výše popsané koncepce nezávislosti, pak její nedodržení, tj. umožnění externího vlivu na výkon soudnictví, může (avšak nemusí) ovlivnit nestrannost soudce při rozhodování. Zachování nestrannosti při rozhodování vychází z vnitřního stavu soudce, zda případně podlehne vnějšímu vlivu, či nikoli. Případné vyloučení soudce z rozhodování věci pro podjatost (tj. absenci nestrannosti) je pak koncipováno ve dvou směrech, a to zaprvé vzhledem k jeho vnitřnímu osobnímu přesvědčení, kdy by se sám měl vyloučit, cítí-li pochyby o své nestrannosti vůči některému z účastníků řízení nebo jiné osobě, která se účastní na řízení ve spojitosti s některým z účastníků řízení (typicky zástupce účastníka), a za druhé v případě,

kdy soudce sám sice takové vnitřní pochyby necítí, ale s ohledem na objektivní okolnosti z pohledu třetí, nezúčastněné osoby lze důvodně pochybovat o tom, že by podjatým mohl být (tj. vychází se z určité míry pravděpodobnosti, jakou míru odstupu od věci a účastníků vzhledem ke zjištěným okolnostem může daná osoba, která má o věci rozhodovat, mít). Konkrétní postupy pro případné vyloučení soudce nebo jiné soudní osoby zúčastněné na soudním řízení stanoví jednotlivé procesní předpisy (§ 14 až 17a o. s. ř., § 8 a § 9 s. ř. s., § 30 a § 31 tr. řádu).

V moderní společnosti však již koncept ochrany soudní moci jen před mocí zákonodárnou a výkonnou zastaral, neboť stejným způsobem by měla být moc soudní chráněna i před dalším, novým druhem moci (byť nikoli státní), a to mocí mediální. Moc médií není kontrolovaná, může být silně zájmová a svým působením může reálně působit větší následky, resp. nátlakové vlivy, než klasické moci státní, aniž by současně nutně šlo o demokratické vyjádření většinového názoru společnosti.

III. Právní ochrana soudců

Ustanovení sloužící k zabezpečení nezávislosti soudců vyplývají zejména z ostatních ustanovení tohoto zákona (zejména z ustanovení § 61, § 63, § 67, § 74 až 79, § 85, § 86, § 91, § 92, § 94, § 95).

Reálná ochrana vyplývá především z norem trestního práva, kde soudce je považován za úřední osobu (§ 127 tr. zákoníku), stejně jako jiné osoby zastávající funkci v soudním orgánu (§ 334 tr. zákoníku). Jednotlivé skutkové podstaty směřující k ochraně a řádnému výkonu soudnictví jsou pak uvedeny v ustanoveních § 323 až 337 tr. zákoníku.

Související ustanovení:

§ 2 – pravomoc soudů, § 3 – samosoudcovské a senátní rozhodování; rozhodování jinými soudními osobami, § 4 – rovnost před soudem, § 5 – soudní ochrana; právo na rozhodnutí bez průtahů, § 6 – zásady ústnosti a veřejnosti, § 7 – bezpečnost jednání soudu; zákaz vstupu s nebezpečnými předměty, § 61 – funkční období, § 63 – jmenování soudců, § 67 – postup při přidělování soudců, § 74 – veřejná funkce a neslučitelnost funkcí, § 75 – platové poměry soudců, § 76 – souhlas s trestním stíháním, oznamovací povinnost o zahájení trestního stíhání proti soudci, § 77 – oznamovací povinnost o zahájení trestního stíhání proti přísedícímu, § 78 – odpovědnost za škodu, § 79 – nezávislost a nestrannost v rozhodování, § 85 – omezení výdělečné činnosti soudce, § 86 – obecné ustanovení, § 91 – nezpůsobilost soudce k výkonu funkce, § 92 – aktivní legitimace k podání návrhu; odkaz na zvláštní procesní předpis, § 94 – zánik funkce soudce, § 95 – vzdání se funkce soudce

Související předpisy:

čl. 2, čl. 81 až 96 Ústavy, – čl. 36 až 40 Listiny, – § 14 až 17a o. s. ř., – § 8, § 9 s. ř. s., – § 30, § 31 tr. řádu, – § 127, § 323 až 337 tr. zákoníku

§ 2**[Pravomoc soudů]****Soudy**

- a) projednávají a rozhodují spory a jiné věci patřící do jejich pravomoci podle zákonů o občanském soudním řízení,
- b) projednávají a rozhodují trestní věci patřící do jejich pravomoci podle zákonů o trestním řízení,
- c) rozhodují v dalších případech stanovených zákonem nebo mezinárodní smlouvou, s níž vyslovil souhlas Parlament, jíž je Česká republika vázána a která byla vyhlášena.

K § 2

Předmětné ustanovení je průmětem ustanovení čl. 4 a čl. 90 Ústavy a čl. 36 a čl. 40 Listiny. Smyslem uvedeného ustanovení je pouhé konstatování o systematické pravomoci českých soudů, avšak po formální stránce již zcela evidentně neodpovídá skutečnému stavu uspořádání, resp. systematické pravomoci soudů, když hovoří pouze o pravomoci ve věcech:

- občanskoprávních,
- trestněprávních a
- mezinárodněprávních,

aniž by současně výslovně reflektovalo zejména správní soudnictví a jeho svébytné postavení v rámci soudní soustavy, které je tak nutno systematicky podřadit pod písm. c) komentovaného ustanovení.

Dané ustanovení se tedy vztahuje pouze na soudy okresní (obvodní), krajské a vrchní a na Nejvyšší soud. Současně se nevztahuje na oblast ústavního soudnictví, tj. oblasti vymezené a upravené zákonem o Ústavním soudu.

Související ustanovení:

§ 1 – výkon soudnictví prostřednictvím soudů

Související předpisy:

čl. 4, čl. 90 Ústavy, – čl. 36, čl. 40 Listiny

§ 3

**[Samosoudcovské a senátní rozhodování;
rozhodování jinými soudními osobami]**

(1) V řízení před soudem rozhoduje senát nebo samosoudce; obsazení soudu stanoví zákony o řízení před soudy.

(2) V rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem se na rozhodovací a jiné činnosti soudů podílejí justiční čekatelé, asistenti soudců, vyšší soudní úředníci, soudní tajemníci a soudní vykonavatelé.

Přehled výkladu:

- I. Senátní vs. samosoudcovské rozhodování (nepřílehavě označované jako „obsazení soudu“)
- II. Rozhodování jinými soudními osobami

K odst. 1**I. Senátní vs. samosoudcovské rozhodování
(nepřílehavě označované jako „obsazení soudu“)**

Ustanovení odst. 1 je parafrází ustanovení čl. 94 odst. 1 Ústavy, v němž se uvádí, že zákon stanoví případy, kdy soudci rozhodují v senátu a jaké je jeho složení, a že v ostatních případech rozhodují jako samosoudci. Uvedené ustanovení je tedy formálně vzato jen opětovnou deklarací, a tedy zbytečné, když by zcela postačila úprava v jednotlivých zákonech o řízení před soudy, které stanoví, ve kterých typech věcí není zapotřebí senátní rozhodování, ale kde postačí rozhodování samosoudcem.

Samotná Ústava tedy vychází z primární formy kolektivního rozhodování (senátního) s tím, že rozhodování individuální (samosoudcovské) je sekundární. Ani Ústava, ani zákon o soudech a soudcích neuvádí žádné parametry, pro jaké typy věcí by se mělo být odchýleno od senátní formy rozhodování ve prospěch rozhodování samosoudcovského, a bývá dovozováno, že samosoudcovské rozhodování by tedy mělo být zřejmě vyhrazeno buď pro věci typově snazší, nebo takové, které vyžadují rychlejší, operativnější přístup, než je rozhodování vícuhlavého tělesa.

Zákon na rozdíl od Ústavy hovoří o „obsazení soudu“, tj. poněkud matoucím způsobem, neboť obecně je pod tímto pojmem vnímáno spíše personální obsazení soudu coby celku, tj. přidělení potřebného počtu soudců k danému soudu, a nikoli obsazení jednotlivých soudních oddělení (senátů či samosoudců) v rámci daného soudu. Ústava hovoří o rozhodování, a nikoli o obsazení.

Komentované ustanovení přitom ani v jednom ze svých odstavců výslovně neuvádí přisedící (laické soudce).

Předmětné ustanovení nemá žádný přímý vztah k příslušnosti soudů (místní, věcné, funkční), která stanoví, jaké případy budou projednávány a rozhodovány u kterých soudů podle jejich územních obvodů, zařazení v rámci soudní soustavy a hierarchie rozhodovacího procesu; § 3 stanoví pouze to, zda po určení příslušného soudu bude v konkrétní věci rozhodovat soudní oddělení ve formě senátu, nebo samosoudce.

U nejvyšších soudů je na rozdíl od ostatních soudů rozhodováno též speciálními formami senátů, přičemž některé z nich nemají ve svém pojmenování slovo senát uvedeno. U Nejvyššího soudu jsou zřízeny tzv. **velké senáty kolegií** a je rozhodováno též **plénem**, tj. uskupením všech soudců daného soudu. U Nejvyššího správního soudu jsou zřízeny tzv. **rozšířené senáty, kolegia** a je rozhodováno též v **plénu**; další speciální formou je **kárný senát** ve smyslu zákona o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů. Ze systematického hlediska jde o formy kolektivního rozhodování, a uvedené formy lze tedy buď podřadit pod pojem senátu (vícehlavého celku povoláného k rozhodování), anebo by bylo možné je považovat za samostatné specifické formy soudního tělesa povoláného k rozhodování. Kloníme se k první variantě, a to s ohledem na výše citované znění čl. 94 odst. 1 Ústavy.

Dále je třeba od výše uvedených specifických forem senátů odlišovat tzv. **zvláštní evidenční senát**, který sice obsahuje ve svém návrhu označení senát, ale byl zřízen nikoli zákonem, ale pouze podzákonným předpisem (instrukcí Ministerstva spravedlnosti čj. 20/2002-SM, kterou se upravuje postup při evidenci a zařazování rozhodnutí okresních, krajských a vrchních soudů do systému elektronické evidence soudní judikatury), a tedy nespadá pod definici senátu ve smyslu čl. 94 odst. 1 Ústavy a jde jen o formální označení administrativního tělesa, byť zřízeného u soudů, avšak nenadaného rozhodovací soudní mocí.

Obsazení senátu alespoň jedním soudcem (na rozdíl od samosoudce, kde to pojmově vyplývá ze samotného označení) není stanoveno výslovně, ale vyplývá explicitně z čl. 94 odst. 2 Ústavy, který uvádí, že zákon může stanovit, ve kterých věcech a jakým způsobem se na rozhodování soudů **podílejí vedle soudců** i další občané. Citované ustanovení je ústavněprávním základem pro zákonnou úpravu jak **přisedících**, tak **i jiných soudních osob** podílejících se na řízení výkonem rozhodovacích pravomocí (tj. justiční čekatelé, asistenti soudců, vyšší soudní úředníci, soudní tajemníci a soudní vykonavatelé, ale též notáři jako soudní komisaři, soudní exekutoři aj.). Definičním prvkem pro všechny takové osoby je, zda jim zákon přiznává výkon samostatných rozhodovacích

pravomocí spadajících do rozhodovacích pravomocí soudů. Proto mezi výše uvedené osoby nespadají např.:

- probační úředníci, jejichž působnost (tj. nikoli rozhodovací pravomoc coby soudních osob) je upravena v zákoně č. 257/2000 Sb., o Probační a mediační službě,
- vedoucí kanceláře,
- dozorčí úředník,
- odborní referenti evidenčních senátů,
- zaměstnanci správy soudů,
- ostatní zaměstnanci soudů,
kteří nejsou ze zákona nadáni rozhodovacími pravomocemi ve vztahu k soudním řízením.

K odst. 2

II. Rozhodování jinými soudními osobami

Ohledně ústavněprávního základu možnosti rozhodování věcí spadajících do pravomocí soudů jinými soudními osobami odkazujeme na předchozí bod komentáře.

Článek 94 Ústavy hovoří výlučně o **rozhodování** soudů, a to ať již prostřednictvím soudců, nebo prostřednictvím participace jiných osob. Ustanovení § 3 odst. 2 naproti tomu kromě participace jiných osob na rozhodování hovoří též o jejich participaci na **jiné činnosti soudů**, a v tomto směru tedy nemá ústavněprávní podklad a jde o samostatné zákonné oprávnění generální povahy, které je pak konkretizováno jak v jednotlivých ustanoveních komentovaného zákona, tak v jiných zákonech a následně v jejich prováděcích podzákonných předpisech.

Komentované ustanovení obsahuje taxativní (byť skutečnosti neodpovídající) výčet, a nikoli příkladný výčet osob podílejících se na rozhodovací a jiné činnosti soudů, aniž by je označovalo nějakým souhrnným označením (např. jiné soudní osoby), a jmenovitě uvádí jen justiční čekatele, asistenty soudců, vyšší soudní úředníky, soudní tajemníky a soudní vykonavatele. Uvedený výčet však neodráží úplný výčet osob podílejících se na rozhodování soudů (typicky notáře jako soudní komisaře, soudního exekutora), ale pouze osob, **kteří jsou u soudů v zaměstnaneckém poměru**. Rovněž ani nerozlišuje mezi osobami, jimž zákon přiznává určité rozhodovací pravomoci, od osob, jež je nemají a pouze realizují výkon soudního rozhodnutí (soudní vykonavatelé). V tomto směru je dané ustanovení koncipováno nesystémově.

Ohledně konkrétních pravomocí osob uvedených ve výčtu odst. 2 odkazujeme na jednotlivé zákony upravující řízení u soudů (občanský soudní řád,

soudní řád správní, trestní řád), na zákon č. 121/2008 Sb., o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství a o změně souvisejících zákonů, (dále jen „zákon o vyšších soudních úřednících“), jakož i na vyhlášku Ministerstva spravedlnosti České republiky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy (dále jako „jednací řád pro OS a KS“), zejména její § 6. Ohledně citované vyhlášky poukazujeme rovněž na ustanovení jejího § 4, který uvádí, že „[ú]koly výkonu soudnictví u okresních a krajských soudů plní soudci, přísedící, justiční čekatelé, asistenti soudců, vyšší soudní úředníci, soudní tajemníci, soudní vykonavatelé a zaměstnanci odborného aparátu soudů“, tedy jednak jde o několikanásobné zbytečné opakování téhož konstatování v rámci hierarchie právních předpisů, jednak ustanovení nehovoří o podílu na rozhodovací a jiné činnosti soudů, ale používá formulaci „úkoly výkonu soudnictví“ a rovněž je definičně mimo ústavněprávní i zákonný rámec ohledně „zaměstnanců odborného aparátu soudů“.

Související předpisy:

čl. 94 Ústavy, – o. s. ř., – tr. řád, – s. ř. s., – zák. o řízení ve věcech soudců, st. zást. a soud. exekutorů, – zák. o vyšších soudních úřednících, – jednací řád pro OS a KS, – instrukce Ministerstva spravedlnosti čj. 20/2002-SM, kterou se upravuje postup při evidenci a zařazování rozhodnutí okresních, krajských a vrchních soudů do systému elektronické evidence soudní judikatury

§ 4

[Rovnost před soudem]

Před soudem jsou si všichni rovni.

K § 4

Rovnost před soudem

Komentované ustanovení je zbytečnou kopií deklarací obsažených v ústavních zákonech, konkrétně čl. 96 odst. 1 Ústavy, který stanoví, že „všichni účastníci řízení mají před soudem rovná práva“, a čl. 37 odst. 3 Listiny, který stanoví, že „všichni účastníci jsou si v řízení rovni“. Jelikož neobsahuje žádné odlišné prvky, nelze dospět k závěru, že by je nějak rozvíjelo či upřesňovalo.

Rovnost před soudem znamená rovnost mezi subjekty účastnicími se řízení před soudem navzájem vůči sobě a rovný (stejný) přístup soudu ke každému z nich, tj. že žádný z těch, kdo stojí před soudem, nemá ani privilegované, ani dehonestované postavení a že každý zasluhuje objektivní a korektní přístup.

Související předpisy:

čl. 96 odst. 1 Ústavy, – čl. 37 odst. 3 Listiny

§ 5**[Soudní ochrana; právo na rozhodnutí bez průtahů]**

(1) Každý se může domáhat ochrany svých práv před soudem zákonem stanoveným způsobem.

(2) Každý má právo, aby jeho věc byla soudem projednána a rozhodnuta bez zbytečných průtahů.

Přehled výkladu:

- I. Nárok na soudní ochranu
- II. Právo na projednání a rozhodnutí věci bez zbytečných průtahů

K odst. 1**I. Nárok na soudní ochranu**

Komentované ustanovení je transkripcí čl. 36 odst. 1 Listiny, který stanoví, že **každý se může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu** a ve stanovených případech u jiného orgánu. Navíc nereflektuje ustanovení čl. 36 odst. 2 Listiny a vzhledem ke svému znění, které obsahově nepřináší nic jiného oproti znění Listiny, jej nelze ani považovat za prováděcí zákonné ustanovení k čl. 36 odst. 4 Listiny, které stanoví, že podmínky a podrobnosti (přístupu k soudní ochraně individuálních práv) upravuje zákon.

Dané ustanovení v sobě skrývá dvě složky. Tou první, coby premisou, je, že určitý subjekt má právním řádem přiznané určité právo; druhou, sekundární složkou pak oprávnění uplatnit nárok na ochranu takového práva před soudem (tj. vyloučení svémoci), avšak pouze zákonem stanoveným způsobem. Jde tedy jak o podmínku (*titulus*), tak o způsob (*modus*).

K odst. 2**II. Právo na projednání a rozhodnutí věci bez zbytečných průtahů**

Komentované ustanovení je parafrází čl. 38 odst. 2 Listiny, který stanoví, že „každý má právo, aby jeho věc byla projednána (...) bez zbytečných průtahů“. Toto pravidlo vychází z toho, že nepřiměřená doba řízení vede ve svém důsledku k odeprání spravedlnosti, neboť nabourává důvěru v soudní systém a může vést

k nerespektování práva a pokusům o svémocné řešení vlastních záležitostí. Na první pohled se může zdát, že zákon lépe rozlišuje průběh soudního řízení tím, že rozlišuje mezi projednáním věci a vydáním rozhodnutí, tj. mezi procesem samotným a aktem, který jej završuje, avšak ze znění Listiny jasně vyplývá, že pod pojem projednání věci je nutné podřadit řízení v konkrétní věci jako celek, tj. nejen jeho zahájení a průběh, ale i ukončení. Rozvinutí uvedené zásady je obsaženo rovněž v § 79, který stanoví soudcům rozhodovat bez průtahů, tj. v přiměřených lhůtách. Komentovaný zákon tedy oproti ústavním zákonům nepřináší nic nového; tím spíše že totéž je opětovně deklarováno v jednotlivých zákonech upravujících řízení před soudy (§ 100 o. s. ř., § 2 tr. řádu).

Pojmem „bez zbytečných průtahů“ se rozumí účelný průběh řízení tak, aby vedl k vyřízení věci. Jde o objektivní hodnocení průběhu řízení a jeho délky tak, aby nedocházelo ani k neúčelným prodlevám mezi jednotlivými úkony soudu, ani k nepřiměřené celkové délce řízení v jejich důsledku. Průtahy v řízení mohou nastat, avšak **z objektivních příčin, které nelze přičítat soudu**, tj. takové, které nevyplývají ani z jeho případné liknavosti, ani z procesní pasivity či procesních obstrukcí účastníků, má-li soud k dispozici zákonné procesní prostředky umožňující opatření k eliminaci jejich negativního vlivu na řízení (samozřejmě za podmínky, že nejde o realizaci zákonných oprávnění účastníků).

V tomto směru je třeba z hlediska **přičitatelnosti** rozlišovat, zda případná nepřiměřená délka soudního řízení jde na vrub **subjektivním** skutečným, tj. (ne)činnosti soudce a jeho případným nedostatkům při vedení řízení, nebo **objektivním** skutečným, tj. ležícím primárně na straně státu, spočívajícím v nedostatečném personálním obsazení soudů soudci nebo nezajištěním jiných podmínek pro soudy tak, aby mohly dostát plnění povinností, které jim zákony ukládají. Toto dělení však má význam nikoli ve vztahu k účastníku řízení postiženému nedůvodnými průtahy, ale pouze ve vztahu k případné kárné odpovědnosti soudce a regresní odpovědnosti soudce vůči státu za odškodnění, které bylo státem poskytnuto účastníku řízení, jež bylo postiženo průtahy [zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)]. Dlužno však konstatovat, že bohužel i v případech zřejmého dlouhodobého přetížení soudce a shledání průtahů v některé z jím projednávaných věcí je v rámci kárných řízení mnohdy konstatováno minimálně „spoluzavinění“ soudce, tj. že průtahy mohly být např. kratší. Stejně tak je nevhodné bez dalšího porovnávat výkonnost kárně stíhaného soudce s ostatními kolegy daného soudu, neboť měřítko by mělo být objektivní, tj. zda jemu přidělený objem práce je objektivně zvládnutelný v pracovní době.

Judikatura:

■ Ústavní soud odkazuje na svoji ustálenou judikaturu (např. nálezy sp. zn. IV. ÚS 358/98, viz Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 12, č. 140), podle které **je věcí státu organizovat své soudnictví tak, aby principy soudnictví zakotvené v Listině byly respektovány. Případné nedostatky v tomto směru nemohou jít k tíži těch, kteří od soudu právem očekávají ochranu svých práv v „přiměřené lhůtě“.** (nálezy Ústavního soudu ze dne 23. 9. 2004, sp. zn. II. ÚS 335/04)

Související ustanovení:

§ 79 – nezávislost a nestrannost v rozhodování

Související předpisy:

čl. 36, čl. 38 odst. 2 Listiny, – § 100 o. s. ř., – § 2 tr. řádu, – zák. o odpovědnosti státu

§ 6

[Zásady ústnosti a veřejnosti]

- (1) **Řízení před soudy je ústní a veřejné. Výjimky stanoví zákon.**
- (2) **Rozsudky se vyhlášují jménem republiky a vždy veřejně.**
- (3) **Uskutečňovat obrazové nebo zvukové přenosy a pořizovat obrazové záznamy v průběhu soudního jednání lze jen s předchozím souhlasem předsedy senátu nebo samosoudce. S vědomím předsedy senátu nebo samosoudce lze pořizovat zvukové záznamy; kdyby způsob jejich provádění mohl narušit průběh nebo důstojnost jednání, může předseda senátu nebo samosoudce jejich pořizování zakázat.**

Přehled výkladu:

- I. Obecně
- II. Zásada ústnosti
- III. Zásada veřejnosti
- IV. Výjimky z uvedených zásad
- V. Omezení záznamů a přenosů soudních jednání

K § 6

I. Obecně

Komentované ustanovení je v podstatě nadbytečnou transkripcí čl. 96 odst. 2 Ústavy, který stanoví, že jednání před soudem je ústní a veřejné, výjimky stanoví zákon a rozsudek se vyhláší vždy veřejně. Nadto lze mít výhrady k tomu, že na rozdíl od Ústavy, která hovoří o „jednání“, se zákon nepřiléhavě vyjadřuje